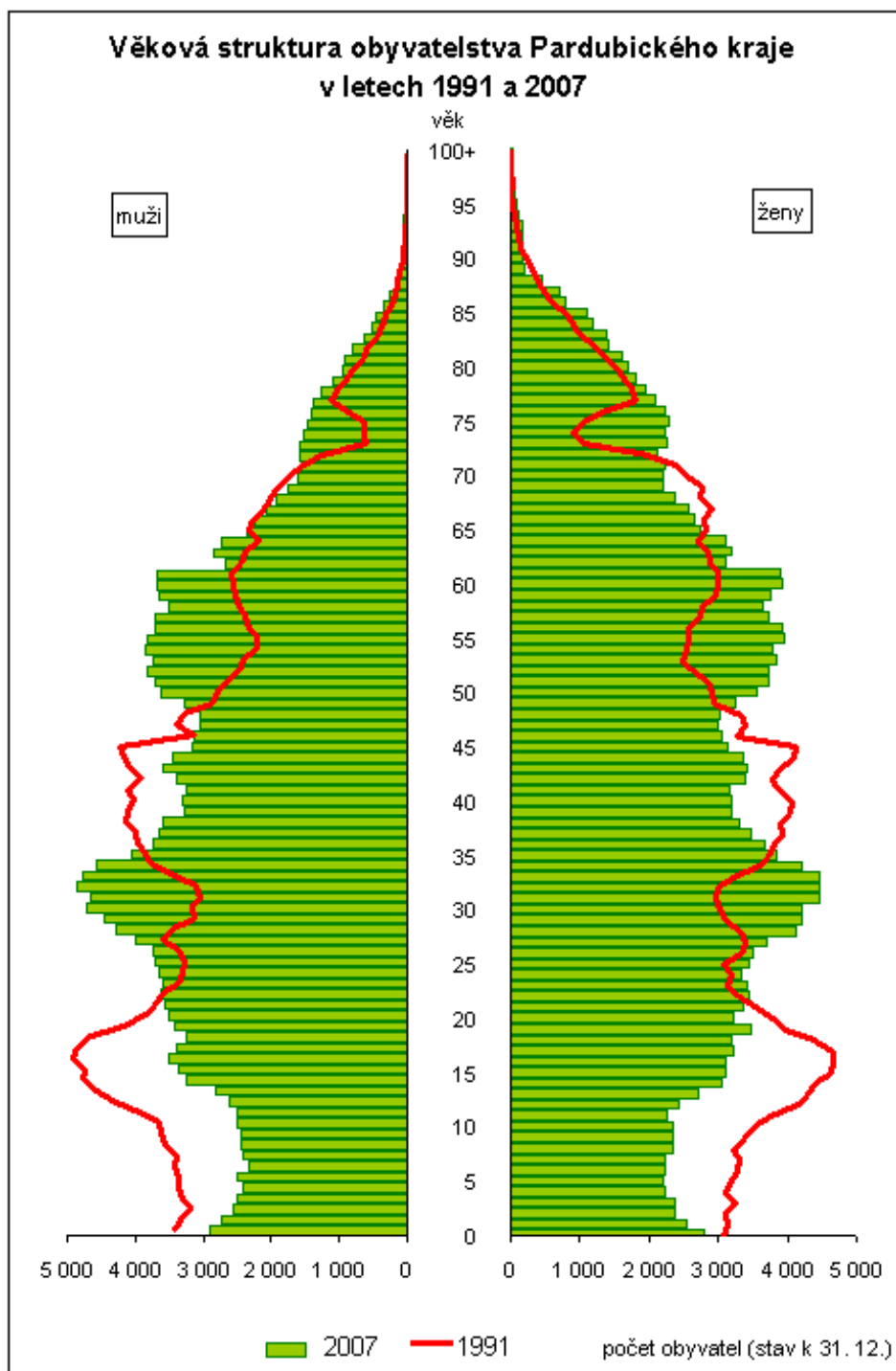


## ANALYTICKÉ INFORMACE

### VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA PARDUBICKÉHO KRAJE V ROCE 2007

**K 31. 12. 2007** žilo na území Pardubického kraje **511 400 obyvatel**, tj. o 3 649 osob více než v roce 2006. K růstu počtu obyvatel dochází v kraji nepřetržitě již třetím rokem. Počtem obyvatel se Pardubický kraj řadí na dvanácté místo mezi kraji České republiky, méně obyvatel žije pouze v Libereckém a Karlovarském kraji.

Současné **věkové složení obyvatel** Pardubického kraje (i celé České republiky) ovlivnil zejména prudký pokles porodnosti v první polovině 90. let 20. století, následná stagnace ročních počtů narozených dětí a mírný vzestup jejich počtu v posledních letech. Tento vývoj od počátku 90. let minulého století vytvořil další výrazný „zářez“ v základně věkové pyramidy (tzv. strom života – grafické znázornění věkového složení populace).



Přestože se počty narozených dětí od roku 2003 zvyšují, zůstává počet a podíl dětí ve věku do 15 let velmi nízký. V roce 2007 byly děti ve věku **0 – 14 let** zastoupeny v populaci Pardubického kraje 14,7 % (pátý nejvyšší podíl mezi kraji ČR), ve srovnání s rokem 1991 to je o 6,4 procentního bodu méně. V absolutním vyjádření poklesl počet dětí do patnácti let od roku 1991 o více než 32 tisíc.

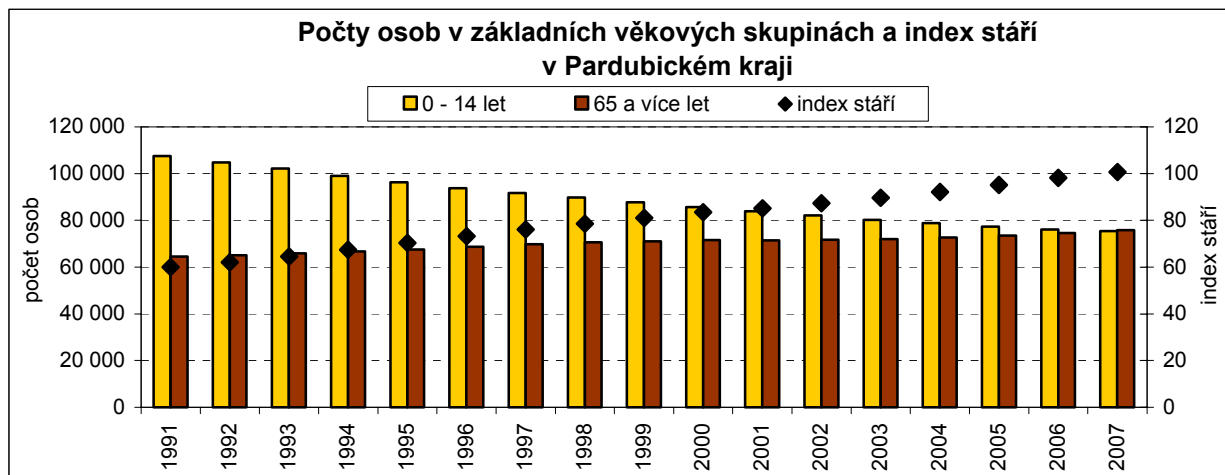
Obyvatelstvo v tzv. produktivním věku, tj. ve věku **15 – 64 let**, se na celkovém počtu obyvatel v kraji v roce 2007 podílelo 70,4 % (spolu s kraji Královéhradeckým a Vysočinou nejnižší podíl mezi všemi kraji republiky). Tato věková kategorie obyvatelstva byla koncem 80. a v první polovině 90. let posílena silnými ročníky narozenými v sedmdesátých letech, které vstupovaly do věku ekonomické aktivity.

Obyvatelé **starší 65 let** tvořili v roce 2007 14,8 % populace kraje. Podíl osob v této nejstarší věkové kategorii se zvyšoval jen pozvolna (mezi roky 1991 a 2007 o 2,2 procentního bodu), protože přes tuto věkovou hranici přecházely početně slabé ročníky.

V nejbližších letech však bude tato kategorie posílena osobami narozenými v natalitní vlně po druhé světové válce. Obyvatelstvo tak začne intenzivně stárnout i tzv. seshora věkové pyramidy, nikoli jen zespoda (díky snížení podílu dětí v populaci), jak tomu bylo doposud.

## ANALYTICKÉ INFORMACE

Podíl osob ve věku 0 – 14 let a obyvatel starších 65 let se v uplynulých letech postupně vyrovnával a v roce 2007 v kraji poprvé převážila (absolutně i procentuálně) nejstarší věková skupina nad skupinou dětí do 15 let. To se promítlo rovněž do hodnoty **indexu stáří** (počet osob pětadesátiletých a starších připadajících na 100 dětí ve věku 0 – 14 let), který v loňském roce poprvé překročil hodnotu 100 (100,6). Index stáří v České republice v roce 2007 dosáhl hodnoty 102,4, tj. o 40 bodů více ve srovnání s rokem 1991.



Díky poklesu počtu dětí v populaci a naopak mírně rostoucímu počtu osob ve věku ekonomické aktivity se snižuje ekonomická zatíženost obyvatelstva. Tzv. **index ekonomického zatížení** (počet dětí do 15 let a osob pětadesátiletých a starších na 100 osob ve věku 15 – 64 let) poklesl v kraji o devět bodů – z 51,0 v roce 1991 na 42,0 v roce 2007. Celorepubliková hodnota tohoto ukazatele v roce 2007 činila 40,4.

### Charakteristiky věkového složení obyvatelstva Pardubického kraje (stav k 31. 12.)

	1991	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Rozdíl 2007 - 1991
Obyvatelstvo celkem	509 283	510 072	508 566	507 176	506 534	505 486	505 285	506 024	507 751	511 400	<sup>3)</sup> 100,4
v tom ve věku (v %):											
0 - 14	21,1	18,9	16,8	16,5	16,2	15,9	15,6	15,3	15,0	14,7	-6,4
15 - 64	66,2	67,9	69,1	69,4	69,6	69,9	70,0	70,2	70,3	70,4	4,2
65 a více	12,7	13,3	14,1	14,1	14,2	14,2	14,4	14,5	14,7	14,8	2,2
Index stáří <sup>1)</sup>	60,0	70,3	83,5	85,1	87,3	89,7	92,2	95,1	98,1	100,6	40,6
Index ekonom. zatížení <sup>2)</sup>	51,0	47,3	44,7	44,2	43,6	43,1	42,8	42,4	42,2	42,0	-9,0
Průměrný věk											
celkem	36,2	37,0	38,4	38,7	39,0	39,3	39,6	39,8	40,0	40,2	4,0
muži	34,5	35,4	36,9	37,1	37,4	37,7	38,0	38,2	38,5	38,6	4,1
ženy	37,8	38,5	40,0	40,2	40,5	40,8	41,0	41,3	41,5	41,7	3,9

<sup>1)</sup> počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 - 14 let

<sup>2)</sup> počet dětí ve věku 0 - 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 - 64 let

<sup>3)</sup> index 2007/1991

V souvislosti s uvedenými změnami ve věkové struktuře roste také **průměrný věk** obyvatel kraje – mezi lety 1991 a 2007 se zvýšil o 4,0 roku (ze 36,2 na 40,2 let). Průměrný věk mužů v roce 2007 byl 38,6 roku, průměrný věk žen dosáhl 41,7 let. Obyvatelstvo Pardubického kraje je v průměru mladší než populace České republiky jako celku, průměrný věk obyvatel republiky v roce 2007 byl 40,3 let.

Procentuálně nejvyšší zastoupení dětské složky populace (0 – 14 let) bylo v roce 2007 v rámci kraje charakteristické pro **okres Svitavy** (15,5 %), jde o devátý nejvyšší podíl mezi 76 okresy České republiky (bez Prahy); na jedenáctém místě v meziokresním srovnání se umístil okres Ústí nad Orlicí (15,4 %). Na opačném pólu se nachází okres Pardubice s 13,7 % dětí do 15 let a je tak ve srovnání se všemi okresy ČR okresem se třetím nejnižším zastoupením dětské složky v populaci. Pardubický okres se zároveň zařadil mezi deset okresů v republice s nejvyšším podílem obyvatel ve věku 65 a více let (15,8 % v roce 2007).

Poměrně výrazné stárnutí populace okresu Pardubice se odráží rovněž v hodnotách průměrného věku a indexu stáří. V roce 2007 dosáhl průměrný věk obyvatel okresu 41,1 let (šestý nejvyšší průměrný věk mezi okresy ČR). S hodnotou indexu stáří 115,8 pak pardubický okres obsadil v meziokresním srovnání dokonce pátou příčku. Na opačné straně z hlediska průměrného věku obyvatel v kraji stojí okres Ústí nad Orlicí. Průměrný věk obyvatel v roce 2007 zde byl 39,5 roku, index stáří dosáhl v loňském roce hodnoty 91,1 %.

## ANALYTICKÉ INFORMACE

### Charakteristiky věkového složení obyvatelstva okresů Pardubického kraje v letech 1991 a 2007 (stav k 31. 12.)

Pozn.: data roku 1991 přepočtena na územní strukturu okresů platnou od 1. 1. 2007

	Chrudim		Pardubice		Svitavy		Ústí nad Orlicí	
	1991	2007	1991	2007	1991	2007	1991	2007
Obyvatelstvo celkem	104 580	103 860	162 981	163 926	105 244	104 756	136 478	138 858
v tom ve věku (v %):								
0 - 14	21,5	14,8	19,9	13,7	21,5	15,5	22,0	15,4
15 - 64	65,1	70,1	67,5	70,5	66,1	70,4	65,6	70,6
65 a více	13,4	15,1	12,6	15,8	12,4	14,1	12,4	14,0
Index stáří <sup>1)</sup>	62,2	101,7	63,4	115,8	58,0	91,2	56,4	91,1
Index ekonom. zatížení <sup>2)</sup>	53,5	42,6	48,1	41,8	51,3	42,0	52,4	41,7
Průměrný věk								
celkem	36,4	40,2	36,9	41,1	35,8	39,7	35,6	39,5
muži	34,7	38,7	35,2	39,4	34,1	38,2	34,0	38,1
ženy	38,0	41,8	38,4	42,6	37,5	41,1	37,1	40,9

<sup>1)</sup> počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 - 14 let

<sup>2)</sup> počet dětí ve věku 0 - 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 - 64 let

Mezi patnácti **správními obvody obcí s rozšířenou působností** Pardubického kraje byla v roce 2007 zaznamenána nejvyšší hodnota indexu stáří na Pardubicku a Přeloučsku, tedy v regionech územně spadajících do okresu Pardubice. Na 100 dětí do patnácti let zde připadá již 119, resp. 115 osob pětadesátiletých a starších. Pardubicko a Přeloučsko se rovněž vyznačují nejvyšším průměrným věkem obyvatel. Příznivá věková struktura obyvatelstva je naopak charakteristická pro správní obvody Králíky, Lanškroun a Žamberk. Nalezneme zde vysoké zastoupení dětské složky populace na straně jedné a naopak nízké podíly nejstarší věkové kategorie na straně druhé, s čímž souvisí nejnižší zjištěné hodnoty indexu stáří v kraji.

### Charakteristiky věkového složení obyvatelstva správních obvodů obcí s rozšířenou působností Pardubického kraje k 31. 12. 2007

	CTr	Hli	Hol	Chr	Kra	Lan	Lto	MTr	Par	Pol	Prl	Svi	UnO	VyM	Zam
Obyvatelstvo celkem	18 815	21 530	16 750	82 330	9 192	22 623	26 284	27 300	123 308	19 445	23 868	31 727	26 614	32 467	29 147
v tom ve věku (v %):															
0 - 14	14,6	15,0	15,4	14,8	15,7	15,6	15,9	15,2	13,5	15,7	13,5	15,2	15,1	15,6	15,7
15 - 64	70,6	69,3	70,4	70,4	71,1	71,7	69,6	70,8	70,4	69,7	70,9	71,3	70,2	69,6	71,0
65 a více	14,9	15,7	14,2	14,9	13,3	12,7	14,4	14,1	16,1	14,6	15,6	13,5	14,8	14,7	13,3
Index stáří <sup>1)</sup>	102,0	104,8	92,1	100,9	84,9	81,4	90,5	92,7	119,6	93,3	115,2	89,3	98,1	94,1	84,4
Index ekonom. zatížení <sup>2)</sup>	41,7	44,4	42,1	42,1	40,7	39,5	43,6	41,3	42,0	43,5	41,1	40,3	42,5	43,6	40,8
Průměrný věk															
celkem	40,4	40,3	39,7	40,2	38,9	38,9	39,5	39,7	41,2	39,6	41,3	39,8	40,1	39,8	38,7
muži	38,7	38,4	37,9	38,7	37,6	37,5	38,1	38,1	39,5	38,1	39,8	38,3	38,8	38,3	37,4
ženy	42,0	42,0	41,4	41,7	40,2	40,1	40,7	41,3	42,8	41,2	42,7	41,3	41,5	41,3	40,0

<sup>1)</sup> počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 - 14 let

<sup>2)</sup> počet dětí ve věku 0 - 14 let a počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 15 - 64 let

